

Nanozostera japonica

Latinská synonyma: *Zostera japonica*

České jméno: -

Anglické jméno: dwarf eelgrass, Japanese eelgrass

Čeleď: Zosteraceae

Obr. 1 *Nanozostera japonica*. Foto: Gerald D. Carr.

Původ: Původním areálem výskytu je ruský Dálný Východ, Japonsko, Korea, východní Čína a Vietnam, vyskytuje se tedy od mírného (Kamčatka) po tropický podnebný pás (Vietnam).

Sekundární rozšíření: Zavlečena v první polovině 20. století na západní pobřeží Severní Ameriky (Britská Kolumbie v Kanadě a stát Washington v USA). Prvně zmiňována ve volné přírodě v roce 1957, nicméně vzhledem k podobnosti k jiným druhům rodu *Zostera* mohlo docházet k záměnám při určování v předchozích letech. Na severoamerickém pobřeží se dále samovolně šíří, v jižním směru odhadem cca 6km/rok.

Rozšíření v ČR: Nevyskytuje se.

Cesty zavlečení: Zavlečena neúmyslně patrně s dodávkou japonských ústřic. V místě zavlečení se dále šíří samovolně.

Popis: Mořská, jednoletá až víceletá vodní bylina s převážně nevětvenými stonky dorůstajícími až do délky 30 cm. Listy jsou střídavě uspořádané, tmavě zelené ploché čepele dlouhé až 30 cm a bývají velmi úzké (1–1,5 mm). Štíhlé květenství je tvořeno nenápadnými jednopohlavnými květy bez květních obalů, které jsou umístěny ve dvou řadách podél zploštělého vřetene, střídavě samčí a samičí. Rostlina se rozmnožuje i vegetativně. Rozrůstáním původního oddenku může na příhodném místě mořského dna vzniknout souvislá vegetace.

Vyskytuje se převážně v chráněných zátokách s písčitým či bahnitým dnem, v přílivové zóně v hloubkách do 3 metrů. Zde vytváří husté kobercové porosty.

Obr. 2 Úzké listy. Foto: Gerald D. Carr

Obr. 3 Detail listové pochvy. Foto: Gerald Carr

Možnosti záměny: V Evropě se přirozeně vyskytují čtyři druhy mořských trav. Vocha mořská (*Zostera marina*) roste podél celého evropského pobřeží, včetně Islandu. Na rozdíl od *Nanozostera japonica* roste vždy pod pásmem odlivů, obvykle v hloubce okolo 3 m. Nikdy neční nad vodní hladinou, nesnáší vysušení. Má výrazně delší stonek (1 – 2 metry, delší a širší listy (až metr na délku, až 12 mm široké), každý list má 5 – 11 žilek a zaoblený vrcholek. Každopádně malé jedince vochy mořské lze snadno zaměnit za *Nanozostera japonica*. Poznávacím znamením je tvar listové pochvy, u vochy mořské je trubkovitá a uzavřená.

Zostera noltii roste v podobném prostředí jako *N. japonica*, velikostně je také velmi podobná, listy jsou cca 20 cm dlouhé, 0,5–1,5 mm široké, a mají 3 nepravidelné žilky. Odlišení těchto dvou druhů tak vyžaduje specialistu. Obdobná situace je u mediteránní trávy *Cymodocea nodosa*. Ve Středozemním moři roste také posidonie mořská (*Posidonia oceanica*). Listy (délka 50 – 100cm, šířka 6 – 10 mm) této trávy vyrůstají v trsech po 5 – 10 z ochlupených konců oddenků.

Obr. 4 Posidonie mořská. Foto: Frédéric Ducarme

Riziko: Kolonizuje otevřené přílivové bahnité plochy, které jsou hlavním zdrojem potravy pro ptáky. Porosty zpomalují proud vody při dně a díky tomu se snáze zachycují nové sedimenty. Hustý kořenový systém váže půdní částice a přeměňuje měkké bahno na pevnější vrstvu. Tyto změny mění prostředí pro drobné živočichy, z nichž mnozí jsou základní kořistí ptáků žijících na pobřeží. Taktéž představuje konkurenci pro domácí druhy rostlin, žijícím ve stejném biotopu. Některé studie naopak označují vliv této mořské trávy za zanedbatelný, nebo dokonce pozitivní, např. v místech, kde osídlila plochy bez vegetace.

Likvidace: Základem zabránění dalšího šíření je prevence a zabránění přenosu životaschopných oddenků či semen s jiným materiálem. V místech značného rozšíření této trávy lze aplikovat herbicid (v Kanadě používána účinná látka imazamox), zakrytí porostu trav fólií či prostým vytrháváním. Testováno bylo i využití různých forem teplotetů, horké vody či páry.

Zdroje:

Borum, J., Greve, T.M. 2004. The Four European Seagrass Species. In: Borum, J., Duarte, C.M., Krause-Jensen, D. and Greve, T.M., Eds., European Seagrasses: An Introduction to Monitoring and Management, EU Project Monitoring and Managing of European Seagrasses (M&MS), 88 pp.

Shafer D.J., Kaldy J.E., Gaeckle J.L. 2013. Science and Management of the Introduced Seagrass *Zostera japonica* in North America. Environmental Management 53: 147–162.

<https://www.japaneseknotweedkillers.com/dwarf-eel-grass>

<https://www.nwcb.wa.gov/weeds/japanese-eelgrass>

Obr. 1, Obr. 2: <https://oregonflora.org/taxa/index.php?taxon=9213&synonym=1107000>

Obr. 3: <https://www.cal-ipc.org/plants/profile/zostera-japonica-profile/>

Obr. 4: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Posidonia_oceanica

Citace: Görner T. 2026. *Nanozostera japonica*, informační karta, AOPK ČR, Dostupné na:

<https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>